

Even bijtanken
14 mei 2020
Door Dr. ir. P.M. (Piet) Murre

Bij goed lesgeven komt veel kijken. Zoveel, dat er altijd in te leren valt. In 'What every teacher needs to know about psychology', onlangs in het Nederlands vertaald, hebben Didau en Rose een aantal belangrijke inzichten verzameld over de psychologische kant van lesgeven.

In zo'n 25 niet te lange hoofdstukken hebben Didau en Rose die inzichten op een rij gezet. Ze hebben daarbij benut wat er aan empirisch bewijs voor bestaat en dat op een praktische manier vertaald naar wat dat voor lessen betekent.

Fris blijven

Het risico van een boek als dit, zeker met zo'n titel, is dat je als (ervaren) leraar denkt dat je 'het wel weet' en ook ongeveer lesgeeft zoals zou moeten. Soms is dat natuurlijk ook zo. Maar niet altijd en ook niet automatisch. En dat is geen wonder, want het geven van onderwijs is een buitengewoon complexe zaak. Dit boek helpt om fris te blijven en je lessen nog eens tegen het licht te houden vanuit het perspectief van de leerpsychologie. Het boek is ingedeeld in drie thema's: leren en denken, motivatie en gedrag, en controverses.

Cognitive Load Theory

Als voorbeeld de 'Cognitive Load Theory', uit het eerste thema. Die is ten onrechte niet erg bekend. Het hoofdstuk daarover laat onder meer zien welke vergaande implicaties het heeft dat we niet erg veel nieuwe dingen tegelijk kunnen verwerken. De stappen die we zetten in een les moeten precies groot genoeg zijn. Te klein – dat demotiveert en een leerling moet niet genoeg 'rekken'. Te groot – dat frustreert, de samenhang is weg en het leerbouwsel in wording zakt als een plumpudding in elkaar. Vaak krijgen leerlingen tijdens de les korte opdrachten. Maar nogal eens is het aantal elementen dat ze moeten onthouden net te groot en dan treedt verwarring op, tijdverlies, spanning, en in elk geval wordt er minder geleerd dan zou kunnen. Maar dat is slechts één voorbeeldje; het boek biedt meer.

Leerzame lessen

De puntsgewijze samenvattingen aan het eind van elk hoofdstuk zijn handig. Storend vond ik de nogal vaak terugkerende, maar niet erg relevante verwijzingen naar de evolutietheorie ('We've evolved to solve certain kinds of complex problems very readily'). Het zou de auteurs gesierd hebben als ze daar net zo kritisch mee om waren gegaan als met het empirisch bewijs vanuit onderzoek bij elk van de theorieën die ze bespreken. Dat neemt niet weg dat er veel uit het boek te leren valt, ook, juist eigenlijk, als je als docent of groepsleerkracht vele lessen per week geeft. Ook, en misschien wel juist, als je dat al vele jaren doet.

Didau, D., & Rose, N. (2016). *What every teacher needs to know about psychology*. Woodbridge: John Catt Educational Ltd.

Didau, D., & Rose N. (2019). *Psychologie in de klas. Wat iedere leraar moet weten*. Culemborg: Phronese.